

ಘಂಟೆಗಳು ಮೊಳಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೇಮಕೂಟದ ಬಳಿಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗೆ ನಿಲ್ಲಲೂ ಆಗದಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ರಾಯ ಕುದುರೆ ಮೇಲಿಂದ ಜಿಗಿದು ಹೇಮಕೂಟದ ಬದಿಯಿಂದ ದೇವಾಲಯದತ್ತ ನಡೆದ. ಗೊಡುಗುಪಾಲ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಭಟರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ. ಅದು ಅದಷ್ಟು ಬಾರಿ ಹೊರಳಾಡಿ ಬಳಲಿಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡಿತೋ!

ಗೊಡುಗುಪಾಲ ಕೊಡೆಯೊಂದಿಗೆ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಬೆವರು ಹೊಳೆಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿದ ಹಿಡಿದಿ ವಜ್ರಬಂಧದಂತಿತ್ತು. ರಾಯನು ಸಹ ದಣಿದಿದ್ದ. ದೈವದರ್ಶನ ಮಾಡಿ, ಗೊಡುಗುಪಾಲನಿಗೆ ಬಿಡುವು ನೀಡಿದ. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಮುಂಜಾನೆಯವರೆಗೆ ಒಡ್ಡೋಲಗವಿರದು.

ಆವರೆಗೆ ಗೊಡುಗುಪಾಲ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಇದ್ದನಾದರೂ ರಾಯನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾದ ನಂತರ ಮೈ ಮೇಲೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ದಿಮುಗುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆನೆಂಬುದು ಸಹ ತಿಳಿಯದು. ಕುಡಿದವನಂತೆ ತೂರಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹಾಗೆಯೇ ಮತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದೂವರೆ ಮೈಲಿ ನಡೆದ. ಹಸಿವೆ, ಬಳಲಿಕೆ. ಉಗ್ರನರಸಿಂಹನ ವಿಗ್ರಹದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಡಿವೇಲಿಂಗ ದೇವಾಲಯದೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರದೋಷಪೂಜೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಹೆಸರುಬೇಳೆ, ಪಾನಕವಿತ್ತು. ವಿಪರೀತದ ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಇದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಂದು, ಪಾನಕ ಕುಡಿದ. ತೂರಾಡಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟ. ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ತಲೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಡಿಯಿತು. ನೆತ್ತರು ಪ್ರವಹಿಸಿತು. ಅರಿವಳಿಯಿತು.

ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದ ರಾಯನೂ ಬಹಳ ಬಳಲಿದ್ದ. ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿತು. ಒಂದು ನಿದ್ರೆ ತೆಗೆದ ನಂತರ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಗೊಡುಗುಪಾಲನ ಸಂಗತಿ ನೆನಪಾಗಿ, 'ಏನಾದನೋ ಪಾಪ! ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದ ನನಗೇ ಹೀಗಾಗಿರಲು ಕುದುರೆಗಿಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿದ ಆ ಬೋಯಿಬುಟನಿಗೆ ಹೇಗಿದೆಯೋ?' ಎಂದು ದಯೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಇಣುಕಿ ನೋಡಿತು. ಕೂಡಲೇ ಗೊಡುಗುಪಾಲನನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟ.

ರಾಯನೇ ಹೊರಟಾಗ ರಾಣಿವಾಸದವರು, ಉಳಿದವರೂ ಹೊರಡುವುದೇನು ದೊಡ್ಡದು? ಏನಾಪತ್ತು ಒದಗಿದೆಯೋ?ಏನನ್ನೂ ಆಲೋಚಿಸದೆ ದೀವಟೆಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಯನ ಹಿಂದೆ ಹೊರಟರು. ರಾಜತನ, ಊಳಿಗವೆಂದರ ಬರೀ ಮಾತೆ?

ರಾಯನು ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಾಡಿದ. 'ಇದೋ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ತಿರುವು ತಿರುಗಿದ' ಎಂದು ರಾಯನ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗಾಗಿ ನಗರದ ಪ್ರತಿಯೊ ಬೃಹನ್ನೂ ಗೊಡುಗುಪಾಲನ ಸಂಗತಿ

ಹೇಳುವವರೇ.

ಅರಸಿ ಅರಸುತ್ತಿರಲು ಗೊಡುಗುಪಾನು ಬಡಿವೇಲಿಂಗ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿವಳಿದು ಬಿದ್ದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಿತು. ರಾಯನು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ. ಗೊಡುಗುಪಾಲ ಗುಡಿಯ ದೊಡ್ಡ ಲಿಂಗದ ಮುಂದೆ ಮುದುಡಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ. ತಲೆಯ ಸುತ್ತ ನೆತ್ತರು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿತ್ತು. ವೈದ್ಯರು ರೋಗದ ಕಾರಣವರಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. 'ಇವನಿಗೆ ಉಷ್ಣಾಧಿಕ್ಯತೆಯಿಂದ ನೆತ್ತರು ತಲೆಗೇರಿತ್ತು. ಯಾವುದೋ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವ. ಶಕ್ತಿಗೆ ಮೀರಿದ ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ರಕ್ತನಾಳಗಳಿಗೆ ಉದ್ದೇಹ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಿಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಟ್ಟ ರಕ್ತವನ್ನು ತೆಗೆಸಿ, ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅರಿವು ಮರಳುವುದು ಎಂದು ವೈದ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಜಲೂಕಾ ಪ್ರಯೋಗದ (ಜಿಣೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ) ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಇವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿನ ಕೆಟ್ಟ ರಕ್ತ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಸೋರಿಹೋಗಿದೆ. ಹೆಸರುಬೇಳೆ ತಿಂದು, ಪಾನಕ ಕುಡಿದಂತಿದ್ದಾನಾದ್ದರಿಂದ ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನಡೆದಿದೆ. ಒಂದರೆ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬರುವುದು ಎಂದು ರಾಜವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದ. ಆತನ ಮಾತಿಗೆ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ. ನೆರೆದ ಜನರೆಲ್ಲ ತುಟಿ ಅಲುಗಿಸದೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾಜವೈದ್ಯನ ಮಾತಿನಂತೆಯೇ ಅರ್ಥಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಗೊಡುಗುಪಾಲ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದ. ಆತುರದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲರ ಮುಖ ಅರಳಿತು. ಆ ಅರೆಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡೆಗಾಗಿ ಅವನು ಕೈಚಾಚಿದ. ರಾಯನು ಬಹಳ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ. ಗೊಡುಗುಪಾಲನ ಸಾಹಸಗಾಥೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿಸಿದ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಚಕಿತರಾದರು. ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಡುಗುಪಾಲ ಗುಣಮುಖನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧನಾದ. ರಾಯನು ತುಂಬಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಡುಗುಪಾಲನಿಗೆ ಕರ್ಪೂರ ತಾಂಬೂಲ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದನು. 'ಗೊಡುಗುಪಾಲ, ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದಿದನ್ನು ಕೋರು' ಅಂದ. ಗೊಡುಗುಪಾಲನಿಗೆ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಕೈತುಂಬ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿತ್ತು. ಅದು ಆಸ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಈಡೇರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಆ ಸಮಯ ಬಂದಿತ್ತು. ರಾಯನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದಾನೆ. ಅವಕಾಶವನ್ನು ಜಾರಿಸುವುದೇತಕ್ಕೆ? 'ಆಳುವ ದೊರೆಯೇ, ಒಂದು ದಿನ ರಾಜ್ಯಭಾರ ದಯಪಾಲಿಸಿ' ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡ.

ಸಭಿಕರು ಬೆರಗುವಡೆದರು. ಇದಂತಹ ಬೇಡಿಕೆ? ರಾಯನ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರವೇ? ಎಂದೂ ಅಂದುಕೊಂಡರು. 'ಒಂದು ದಿನದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುವೆ?' ಎಂದು ರಾಯನು ನಗುತ್ತ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ. 'ಕೈ ತುಂಬ ದಾನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೊಡೆಯ

ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಚಿರಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಗೊಡುಗುಪಾಲ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳಿದ. 'ಸರಿ ಇತ್ತೆನು, ನಾಳೆಯೇ ತೆಗೆದುಕೋ' ಎಂದು ರಾಯನು ಹೇಳಿದ. ಗೊಡುಗುಪಾಲನ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಆ ನಾಳೆಯೇ ಏಕದಿನ ರಾಜ್ಯ ದಾನ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಮಹೂರ್ತ ನೋಡಿ ರಾಯನು ಗೊಡುಗುಪಾಲನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಟ್ಟನು. ಸೂರ್ಯೋದಯದಿಂದ ಮಾರನೆಯ ಸೂರ್ಯೋದಯದವರೆಗೆ ಗೊಡುಗುಪಾಲನ ಇಷ್ಟವೇ ಇಷ್ಟ. ಯಾರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ಗೊಡುಗುಪಾಲನು ತನ್ನಿಬ್ಬರು ಹೆಂಡಿರೊಂದಿಗೆ ಪಂಚಪಂಚಿ ಉಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ನಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ವಂದಿಸಿ ಅಧಿಷ್ಠಾನಗೊಂಡ. ಇಬ್ಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯರು ಕುಳಿತರು. ಏಳುಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಅಳಲೆಕಾಯಿ ಅರಗಿನಿಂದ ಮಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ದಾನ ಧಾರೆಯೆರೆಯುತ್ತಾ, ದಾನ ಪತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಆ ಮಸಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಕೆ ಅದ್ದಿ ಮೊಹರು ಹಾಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಹೆಂಡಿರಿಬ್ಬರು ದಾನ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಗರದಲ್ಲಿನ ಬಡಬಗ್ಗರು ಅರಮನೆಯ ಮಹಾದ್ವಾರದ ಬಳಿ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತರು. ದ್ವಾರಪಾಲಕ ತಿಮ್ಮನ್ನನಂತಹವರಿಗೆ ಕೈತುಂಬ ಕೆಲಸ. ಆ ಹಗಲು, ರಾತ್ರಿ ಅನ್ನ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ದಾನೇಷ್ಟಿ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಮುಂಗೋಳಿ ಕೂಗಿತು.

ಗೊಡುಗುಗೋಪಾಲನಲ್ಲಿ ಆತುರ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಬೆಳ್ಳಿಚುಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿ ಮೇಲೇರುತ್ತಿ ದಂತಲ್ಲಾ ಉದ್ದೇಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಏಳು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳ ಮಸಿ (ಇಂಕು) ಬರಿದಾಯಿತು. ಹೊಸದಾಗಿ ಮಸಿ ತಯಾರಿಸಲು ಸಮಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅರುಣೋದಯವಾಯಿತು. ಗೊಡುಗುಪಾಲನು ಹೆಂಡಿರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಬಾಯಿತೆರೆದು ನಿಲ್ಲಲು ಹೇಳಿದ. ಅವರ ತಂಬುಲ ಮುದ್ದೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊಹರನೊತ್ತಿ ದಾನ ಪತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತತೊಡಗಿದ. ಆ ತಂಬುಲದ ರಸವೂ ಮುಗಿಯಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು ಗೊಡುಗುಪಾಲನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೋ ನೋಡೋಣವೆಂಬಂತೆ ಕ್ಷಿತಿಜದಿಂದ ಇಣುಕಿ ನೋಡಿದ. ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ಗೊಡುಗುಪಾಲ ಆನಂದಿಸಿದ. ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದಿಳಿದು ಹೆಂಡಿರೊಂದಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಮತ್ತೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿದು ಓಲಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾದ. ಆಗಲೇ ರಾಯನು ಸಪರಿವಾರ ಸಹಿತ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ.

ಇದು ಗೊಡುಗುಪಾಲನ ಕತೆ. ಕೊಡೆಹಿಡಿದು ನಿಂತ ಕಲ್ಲು ವಿಗ್ರಹವುಳ್ಳ ಜಮೀನುಗಳು ಬಳ್ಳಾರಿ ಅನಂತಪುರಂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರುವುದೆಂದು ಅವಕ್ಕೆ 'ಗೊಡುಗುಪಾಲನ ಭೂಮಿಗಳು' ಎಂದು ಹೆಸರು ಇದೆ. ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಇದ್ದರೂ ನಿಜಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

